HYDROMELIORÁCIE, štátny podnik
Vrakunská 29
825 63 Bratislava 211
e-mail: info@hmsp.sk, web: www.hmsp.sk

Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení

**Investície do preventívnych opatrení
zameraných na zníženie následkov
pravdepodobných prírodných katastrof,
nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí**

Projektový celok PC1

**Hydromelioračné kanály
na území v správe SVP, š. p., OZ Bratislava**

**Hydromelioračný kanál Tebehát (ev. č. 5 204 031 001)
v okrese Komárno**

***Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti
podľa prílohy č. 8a k zákonu č. 24/2006 Z. z.***

Bratislava, november 2015

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi ... 1

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti ... 2

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti ... 3

III.1 Umiestnenie navrhovanej činnosti ... 3

III.2 Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch ... 3

III.2.1 Opis technického a technologického riešenia ... 3

III.2.2 Požiadavky na vstupy ... 5

III.2.3 Údaje o výstupoch ... 5

III.3 Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie ... 6

III.4 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov ... 6

III.5 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice ... 6

III.6 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí ... 6

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických ... 9

V. Záverečné zhrnutie ... 12

VI. Prílohy ... 15

VII. Miesto a dátum spracovania ... 15

VIII. Údaje o spracovateľovi oznámenia ... 15

IX. Oprávnený zástupca navrhovateľa ... 15

X. Mapová a iná obrazová dokumentácia ... 16

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov navrhovateľa: Hydromeliorácie, štátny podnik

2. Identifikačné číslo: 35860839

3. Sídlo: Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211

4. Oprávnený zástupca: Ing. Laura Nagyová
riaditeľka
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel. +421 2 4342 2931
+421 2 4025 8212
Fax: +421 2 4524 8946
E-mail: info@hmsp.sk

5. Kontaktná osoba na poskytnutie informácií o navrhovanej činnosti:
Ing. Ján Alena
poverený vedením odboru špeciálnych vodohospodárskych činností
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel. +421 2 4524 8943
Fax: +421 2 4524 8946
E-mail: alena@hmsp.sk

6. Miesto na konzultácie: Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení

Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí

Projektový celok PC 1

Rekonštrukcia hydromelioračného kanála na území obcí Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove:
kanál Tebehát ev. č. 5 204 031 001

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

III.1 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj:	Nitriansky
Okres:	Komárno
Obec:	Zlatná na Ostrove
Katastrálne územie:	Zlatná na Ostrove; kód katastra: 873462
Parcelné čísla (parcely registra C):	1886/2; 1886/3; 1440; 1324; 1892; 1974; 1965; 2497; 2492; 2501
Obec:	Okoličná na Ostrove
Katastrálne územie:	Okoličná na Ostrove; kód katastra: 843342
Parcelné čísla (parcely registra C):	2160; 1102; 1021; 944; 942; 934/2; 934/1; 911; 912; 917/2; 914; 908

III.2 Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch

III.2.1 Opis technického a technologického riešenia

Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála Tebehát (ev. č. 5 204 031 001) na území obcí Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove v okrese Komárno je zmenou povolenej činnosti, pričom ťažiskom je:

a) obnovenie pôvodných parametrov existujúceho hydromelioračného kanála, ktorý je určený na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny;
b) osadenie stavidla v kanáli s cieľom zabezpečovať retenciu vody na podporu poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha ako súčasti adaptácie na zmenu klímy.

Hydromelioračný kanál Tebehát leží na území obcí Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove. Kanál je dlhý 8,330 km. Podľa projektu bol priečny profil kanála lichobežníkový, kanál bol hlboký 2,5 m a šírka dna bola 2,0 m. Dno a svahy kanála boli opevnené zatrávnením. V súčasnosti je prietokový profil kanála po celej dĺžke zmenšený nánosmi, ktorých hrúbka je do 60 cm. Profil kanála je zarastený burinou a kríkmi, rúrové priepusty sú zanesené, čím je funkčnosť kanála značne obmedzená. Kanál v celom úseku odvodňuje povrchovým odtokom. Územie ovplyvňované hydromelioračným kanálom Tebehát má plochu 60,0 ha a drenáž doňho nie je zaústená.

Technické riešenie rekonštrukcie hydromelioračného kanála je triviálne, pretože jednoduchými, technicky nenáročnými postupmi sa obnoví pôvodná funkcia existujúcej vodnej stavby určenej najmä na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny. Rekonštrukcia kanála spočíva najmä v odstránení nánosov, buriny a náletových drevín. Predpokladá sa, že zhotoviteľ na rekonštrukciu použije štandardné stavebné stroje na vykonávanie zemných prác (bagre) z brehov kanála.

Novým technologickým prvkom, ktorý je zmenou navrhovanej činnosti, bude rozšírenie vybavenia kanála o stavidlo/stavidlá, čím sa vytvoria podmienky na akumuláciu vody pritekajúcej zo zbernej oblasti, čím sa zabráni vysušovaniu poľnohospodárskej pôdy počas suchých období.

Rekonštrukcia hydromelioračných kanálov na Slovensku tvoriacich optimálnu sieť, ktorej rozsah schválila vláda SR uznesením č. 573 z 20. novembra 2014 [1], je súčasťou projektu „Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení – Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí“. Hydromelioračné kanály budú po rekonštrukcii plniť úlohu v oblasti prevencie pred vznikom škôd na poľnohospodárskej produkcii, ktoré spôsobuje zamokrenie a v extrémnych situáciách až zaplavenie ako následok dlhotrvajúcich alebo prívalových zrážok. Po dokončení rekonštrukcie kanálov bude:

1. obnovená prietoková kapacita hydromelioračných kanálov v stabilizovaných hydromorfologických pomeroch;
2. využitý kapacitný potenciál na zadržanie vody v období sucha a jej využitie v prospech poľnohospodárskej krajiny, čím sa posilní retenčná kapacita spádového územia ako súčasť adaptácie na klimatickú zmenu, na suché obdobia.

Okrem vyššie uvedeného účelu projektu možno po rekonštrukcii kanála očakávať nekvantifikovateľné zlepšenie:

a) plynulým a rýchlejším prúdením vody ako reakcie na zníženie odporu prostredia proti jej pohybu, čo sa prejaví:
   - zvýšením turbulencie prúdu a obsahu kyslíka vo vode;
   - zlepšením teplotného režimu a znížením prehrievania vody;
b) podmienok na vzájomnú hydraulickú interakciu vody v kanáli s podpovrchovou vodou na priľahlom území;
c) podmienok na vznik stabilnej biologickej rovnováhy;
d) obmedzením podmienok na eutrofizáciu zmenou teplotných podmienok a priebežným odplavovaním látok, ktoré stimulujú nadmerný rast siníc, rias a vyšších rastlinných foriem;
e) odstránením nánosov z hydromelioračného kanála a ich uložením na vhodné miesta podľa platných predpisov sa preventívne zabráni možnostiam nepriaznivého ovplyvnenia kvality vody v územne príslušných útvaroch povrchovej a podzemnej vody.

Projekt „Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení – Investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých udalostí a katastrofických udalostí“ bude financovaný z prostriedkov Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. Európska komisia podmienila financovanie projektu, okrem dodržania všeobecných kritérií oprávnenosti, splnením ďalších podmienok:

- posúdenie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a je predložené konečné stanovisko o posudzovaní vplyvov na životné prostredie;
- dodržanie a preukázanie súladu s čl. 6 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, ak je to relevantné;
- splnenie podmienok, ktoré vyplývajú zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

[1] Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku. 134. schôdza vlády Slovenskej republiky dňa 20. novembra 2014. Číslo materiálu: UV-39596/2014. Dostupné na internete: http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=24021.

Podľa usmernenia Sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia MŽP SR je každý z rekonštruovaných kanálov tohto projektu samostatnou stavbou a z toho dôvodu každý kanál musí byť samostatne podrobený zisťovaciemu konaniu vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, pričom vecne príslušným orgánom štátnej správy je okresný úrad.

Okrem vyššie uvedených podmienok sa zmena navrhovanej činnosti posudzuje v súlade s článkom 4, odsekmi 7, 8 a 9 rámcovej smernice o vode 2000/60/ES[2] (podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení, ktorý je transpozíciou rámcovej smernice o vode do právneho poriadku Slovenskej republiky). Toto primárne posúdenie významnosti vplyvu rekonštrukcie hydromelioračných kanálov na stav vodných útvarov vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov rámcovej smernice o vode v súčasnosti vykonáva Výskumný ústav vodného hospodárstva na základe poverenia MŽP SR č. 4542/2015-6.2 zo dňa 31.03.2015.

III.2.2 Požiadavky na vstupy

Uskutočnenie zmeny navrhovanej činnosti nevyžaduje žiadne vstupy. Predmetný hydromelioračný kanál už existuje a jeho rekonštrukcia nevyvoláva nároky na ďalší záber pôdy, spotrebu vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravnú a inú infraštruktúru, nároky na pracovné sily a ani iné nároky. Nánosy, burina a náletové dreviny odstránené z kanála síce budú vykladané na brehy, ale počas vykonávania činnosti budú odvážané na miesta, ktoré budú určené v projekte. Rekonštrukciu bude vykonávať vybraný zhotoviteľ vlastnými pracovnými silami a zariadeniami.

III.2.3 Údaje o výstupoch

Základným výstupom je obnovenie pôvodnej funkcie hydromelioračného kanála určeného na odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny. Ďalším výstupom, ktorý je zmenou navrhovanej činnosti, je využitie kapacitného potenciálu kanála akumulovať vodu počas mokrých období na jej využitie v prospech poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha, čím sa posilní retenčná kapacita ovplyvňovaného územia ako súčasť adaptácie na zmenu klímy. Tento výstup:

- neovplyvní stav ovzdušia (nebude zdrojom znečistenia);
- nebude produkovať odpadové vody a ani iné odpady;
- nebude zdrojom hluku, vibrácií, žiarenia, tepla alebo zápachu;
- neprinesie iné vplyvy;
- nevyvolá žiadne investície.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 5; Ú. v. ES L 327, 22.12.2000) v znení rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 2455/2001/ES (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6; Ú. v. ES L 331, 15.12.2001), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/32/ES (Ú. v. EÚ L 81, 20.3.2008), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31 (Ú. v. EÚ L 40, 5.6.2009).

III.3 Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála je samostatnou nezávislou činnosťou, ktorá bude uskutočňovaná v poľnohospodárskej krajine. Prepájanie rekonštrukcie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území nie je potrebné.

Pri rekonštrukcii hydromelioračného kanála sa nebudú používať žiadne látky alebo technológie, ktoré by mohli zapríčiniť haváriu. Kanál je a po rekonštrukcii zostane organickou súčasťou poľnohospodárskej krajiny a bude plniť funkcie, na ktoré bol vybudovaný. Zmenou navrhovanej činnosti sa doterajšie funkcie hydromelioračného kanála rozšíria o schopnosť zadržiavať vodu a tým podporovať poľnohospodársku krajinu v čase sucha. Technológie aplikované pri zmene navrhovanej činnosti sú štandardnými, prakticky overenými postupmi, pri ktorých nie sú známe žiadne riziká havárií, pokiaľ zhotoviteľ dodrží platné predpisy súvisiace s vykonávanou činnosťou.

III.4 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Rozhodnutie okresného úradu vydané v zisťovacom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s tým, že predmet zisťovacieho konania sa nebude posudzovať podľa uvedeného zákona.

III.5 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná zmena činnosti nebude mať vplyvy, ktoré by mohli presiahnuť štátne hranice Slovenskej republiky.

III.6 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Kanál Tebehát (ev. č. 5 204 031 001) sa nachádza na území obcí Okoličná na ostrove a Zlatná na Ostrove. Trasa kanála začína v poli severne od obce Okoličná na Ostrove a vedie juhovýchodným smerom. V km 1,800 kanál križuje štátnu cestu II. triedy Okoličná na Ostrove – Štúrová a v km 7,900 križuje štátnu cestu II. triedy Zlatná na Ostrove – Čalovec a ďalej pokračuje k útvaru povrchovej vody Komárňanský kanál[3], do ktorého ústi.

Tabuľka III.1. Klimatické charakteristiky na dotknutom území

Klimatický región	Teplý	
Klimatický okrsok	Teplý, veľmi suchý, s miernou zimou	
Obdobie	1961 – 1990	1991 – 2014
Teplota vzduchu za rok [°C]	10,0	11,0
Teplota vzduchu za letný polrok [°C]	16,7	17,9
Úhrn zrážok za rok [mm]	523	565
Úhrn zrážok za letný polrok [mm]	303	334
Úhrn potenciálnej evapotranspirácie za rok [mm]	786	844
Úhrn potenciálnej evapotranspirácie za letný polrok [mm]	639	694
Klimatická vodná bilancia za rok [mm]	-263	-279

[3] Implementácia smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000. Vodný Plán Slovenska. Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja. MŽP SR, december 2014.

Klimatická vodná bilancia za letný polrok [mm]	-336	-360
Relatívna evapotranspirácia za rok [%]	55	55
Relatívna evapotranspirácia za letný polrok [%]	53	52
Index aridity [-]	0,67	0,68
Počet dní so zásobou vody v pôde pod 50 % využiteľnej vodnej kapacity	169	155

Lokalita, v ktorej leží predmetný hydromelioračný kanál je zaradená do vlhkej subhumídnej oblasti. Kanál Tebehát odvodňuje územie, ktoré je rizikové z hľadiska výskytu záplav. V kritickom roku 2010, kedy boli na Slovensku zaplavené takmer všetky náchylné lokality sa na danom území vyskytli záplavy. Potenciál využitia rekonštruovaného kanála preto bude okrem hlavnej funkcie v odvádzaní prebytočnej pôdnej vody v čase vlhkých období aj v odvádzaní vnútorných vôd v čase záplav. V čase sucha sa kanál využije na zadržiavanie vody v oblasti. V oblasti v ktorej sa nachádza kanál Tebehát, sa vyskytuje priemerne viac ako 150 dní sucha, s trendom poklesu počtu suchých dní.

Hydromelioračný kanál Tebehát na území obcí Okoličná na ostrove a Zlatná na Ostrove nikdy neovplyvňoval a neovplyvňuje zdravotný stav obyvateľstva. Kanál nebude vplývať na zdravotný stav obyvateľstva ani po rekonštrukcii (zmene navrhovanej činnosti).

Kanál Tebehát vedie cez chránené vtáčie územie Ostrovné lúky, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou č. 18/2008 Z. z.[4] na ploche 8 297,7 ha s účinnosťou od 01.02.2008. Cieľom vyhlásenia chráneného vtáčieho územia je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov strakoša kolesára, ľabtušky poľnej a sokola červenonohého a tiež zabezpečenie podmienok na ich prežitie a rozmnožovanie. Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 18/2008 Z. z. sa za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia považujú:

a) likvidácia, zmenšovanie rozlohy alebo aplikovanie insekticídov alebo herbicídov na zamokrených terénnych depresiách, ak tak určí okresný úrad,
b) výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. apríla do 31. júla, okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení, údržby ochranného pásma dráh železničných tratí alebo vykonávania povodňových zabezpečovacích prác alebo povodňových záchranných prác,
c) vykonávanie úmyselnej ťažby od 1. apríla do 31. júla,
d) vykonávanie hospodárskej činnosti okrem obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy v blízkosti hniezda sokola červenonohého od 1. apríla do 15. augusta, ak tak určí okresný úrad,
e) zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,
f) zmena druhu pozemku z ostatnej zatrávnenej plochy na iný druh poľnohospodárskeho pozemku okrem zmeny na trvalý trávny porast,
g) rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov okrem ich obnovy,
h) rozorávanie hniezdnych biotopov ľabtušky poľnej, najmä brehov materiálových jám (štrkovísk, pieskovní a hlinísk alebo okrajov miestnych komunikácií alebo účelových komunikácií, ak tak určí okresný úrad,
i) mechanizovaná kosba okrajov účelových komunikácií bez súvislého porastu drevinami do 15. júna bežného kalendárneho roka,

[4] Vyhláška č. 18/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Ostrovné lúky.

j) aplikovanie insekticídov alebo herbicídov na existujúcich trvalých trávnych porastoch, na ostatnýchzatrávnených plochách, na medziach alebo drevinách rastúcich mimo lesa okrem odstraňovania inváznych druhov,

k) aplikovanie priemyselných hnojív alebo pesticídov na miestnych alebo účelových komunikáciách a ich okrajoch alebo brehoch materiálových jám (štrkovísk,pieskovní a hlinísk) okrem odstraňovania inváznych druhov,

l) aplikovanie rodenticídov od 20. apríla do 30. septembra,

m) používanie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie

n) reprodukovanú hudbu mimo uzavretých stavieb.

Časový harmonogram prác na zmene navrhovanej činnosti bude v celom rozsahu prispôsobený ustanoveniam vyhlášky č. 18/2008 Z. z. a tiež prípadným ďalším podmienkam, ktoré stanoví okresný úrad. Vzhľadom na to, že pri rekonštrukcii kanála budú vytvorené podmienky na akumuláciu vody v kanáli, vznikne možnosť pozitívne ovplyvňovať vodný režim ovplyvňovanej oblasti v suchých obdobiach podľa ekologických potrieb chráneného územia.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Hydromelioračný kanál Tebehát na území obcí Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove existuje a bol vybudovaný na odvádzanie prebytočnej pôdnej vody v čase vlhkých období a tiež na odvádzanie vnútorných vôd v čase záplav. Kanál je súčasťou životného prostredia v predmetnej oblasti. Zmenou navrhovanej činnosti, ktorou je osadenie stavidla/stavidiel v kanáli sa vytvorí možnosť zabezpečovať zadržiavanie vody na podporu poľnohospodárskej krajiny v obdobiach sucha ako súčasti adaptácie na zmenu klímy.

Ukazovatele kvality vody v kanáli Tebehát vyhodnotilo Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy[5] podľa parametrov uvedených v nariadení vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Podľa limitných hodnôt uvedených v prílohe č.1 predmetného naradenia vlády SR analýza kvality vody v kanáli preukázala mierne prekročenie koncentrácie obsahu rozpustených látok (RL). Z tejto skutočnosti vyplýva, že hrozí určité potenciálne mierne zhoršenie kvality vody v recipiente, do ktorého je kanál vyústený. Vzhľadom na to, že drenážna voda v kanáli v súčasnosti neprúdi (je stagnujúca), je opodstatnená vysoká pravdepodobnosť, že v prípade obnovenia prúdenia vody po rekonštrukcii kanála dôjde k zlepšeniu jej kvality.

Tabuľka IV.1. Ukazovatele kvality vody v kanáli Tebehát (ev. č. 5 204 031 001)

Ukazovateľ	**Symbol**	**Jednotka**	**Limitná hodnota**	**Hodnota v kanáli**
Všeobecné ukazovatele				
Reakcia vody	pH	–	6 – 8,5	8,38
Celkový obsah fosforu	P_{tot}	%	0,4	0,692
Rozpustené látky, sušené pri 105 °C	RL_{105}	mg/l	900	1056
Dusičnanový dusík	$N\text{-}NO_3$	mg/l	5,0	1,35
Chemická spotreba kyslíka dichrómanom	$CHSK_{Cr}$	mg/l	35	12,4
Hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele				
Črevné enterokoky	EK	KTJ/ml	10	1
Koliformné baktérie	KB	KTJ/ml	100	15
Termotolerantné koliformné baktérie	TKB	KTJ/ml	20	3

Tabuľka IV.2. Hodnoty koncentrácie rizikových látok v dnových sedimentoch kanála Tebehát (ev. č. 5 208 031 001)

Ukazovateľ	**Symbol**	**Jednotka**	**Limitná hodnota**	**Hodnota v kanáli**
Pôdna reakcia	–	–	> 5	7,79
Sušina	–	[%]	–	49,3
Organický podiel	–	[%]	≥ 18	2,67
Celkový obsah dusíka	N_{tot}	[%]	–	0,353
Celkový obsah fosforu	P_{tot}	[%]	–	0,05
Celkový obsah draslíka	K_{tot}	[%]	–	0,59
Celkový obsah horčíka	Mg_{tot}	[%]	–	1,57
Arzén	As	[mg/kg]	20	5,15
Kadmium	Cd	[mg/kg]	10	0,174

[5] Píš, V.: Posúdenie investícií do preventívnych opatrení zameraných na zníženie dôsledkov katastrof na potenciál poľnohospodárskej výroby. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Bratislava, 2015.

Ukazovateľ	Symbol	Jednotka	Limitná hodnota	Hodnota v kanáli
Chróm	Cr	[mg/kg]	1 000	5
Meď	Cu	[mg/kg]	1 000	19,0
Ortuť	Hg	[mg/kg]	10	0,511
Nikel	Ni	[mg/kg]	300	25,7
Olovo	Pb	[mg/kg]	750	28,3
Zinok	Zn	[mg/kg]	2 500	102
Polyaromatické uhľovodíky	PAU	[mg/kg]	6,0	0,568
Polychlórované bifenyly	PCB	[mg/kg]	0,8	0,063
Adsorbovateľné organické halogény	AOX	[mg/kg]	500	20,0

Hodnotenie kvality sedimentov v kanáli Tebehát vykonali v lete 2015 pracovníci Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra – Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy podľa ustanovení zákona č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenského kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z hľadiska analyzovaných ukazovateľov sedimenty vyhovujú limitným hodnotám uvedeným v prílohe č. 3 uvedeného zákona.

Výsledky analýzy v kanáli Tebehát však preukázali, že obsah organických látok nedosahuje 18 %, čo je minimálna podmienka na aplikáciu dnových sedimentov. V zmysle § 5 zákona č. 188/2003 Z. z. nie je možné tieto sedimenty aplikovať na poľnohospodársku pôdu. Na druhej strane, vzhľadom na skutočnosť, že v sedimentoch nie sú prekročené medzné hodnoty rizikových látok, bolo by možné ich využiť na rekultivácie pozemkov v okolí hydromelioračného kanála. Po vyťažení všetkých sedimentov z kanála, ešte pred ich ďalším využitím je vhodné vykonať opakované analýzy ukazovateľov, ktoré sa v čase môžu významnejšie meniť, a to najmä sušinu, celkový dusík a organické látky.

Počas vykonávania zmeny navrhovanej činnosti môže, najmä v závislosti od charakteru sedimentov v kanáli a mechanických vlastností zemín v ktorých je kanál vybudovaný, nastať krátkodobé zvírenie odstraňovaných nánosov a následné zvýšenie koncentrácie plavenín v samotnom kanáli a čiastočne tiež v recipiente, do ktorého je kanál zaústený. V súvislosti s hodnotením krátkodobých nepriaznivých účinkov realizácie projektu sa možno oprieť o oficiálne stanovisko Európskej komisie k výnimkám z rámcovej smernice o vode uverejnené v roku 2009[6]. Podľa tohto dokumentu niekedy môžu nastať fluktuácie v stave vodných útvarov v dôsledku krátkotrvajúcej ľudskej činnosti, ako je výstavba alebo údržba. V prípade, ak je stav vodného útvaru nepriaznivo ovplyvnený len na krátku dobu a počas krátkeho časového obdobia sa obnoví bez toho, aby bolo nutné vykonať nápravné opatrenia, tieto výkyvy stavu vodného útvaru nepredstavujú zhoršenie jeho stavu. V takýchto prípadoch sa čl. 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES neaplikuje. Napríklad, dočasné účinky počas výstavby sa nemusia riešiť, pokiaľ sa nepredpokladá zhoršenie stavu vodného útvaru alebo jeho časti po skončení výstavby.

V kanáli bude zvírenie odstraňovaných nánosov a zvýšenie koncentrácie plavenín trvať len krátky čas. Už po prerušení prác a určite po ich skončení sa kvalita vody vráti do pôvodné stavu bez prijatia akýchkoľvek sanačných opatrení. Z uvedených dôvodov možno usudzovať, že projekt počas výstavby nepodlieha ustanoveniam čl. 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES.

[6] Common Implementatiom Startegy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Technical Report - 2009 – 027. Guidance Guidance Document No. 20. Guidance Document on Exemptions to the Environmental Objectives. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. ISBN 978-92-79-11371-0; ISSN 1725-1087; N°Catalogue KH-AN-09-020-EN-N.

Podmienky verejného obstarávania formulované obstarávateľom vyžadujú, aby boli práce vykonané komplexne. Zhotoviteľ bude povinný zabezpečiť odstránenie vyťaženého materiálu a ďalšie nakladanie s ním podľa platných predpisov v súlade s odporúčaniami Výskumného ústavu vodného hospodárstva a Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra – Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy. Pri dodržaní podmienok pre nakladanie s vyťaženými nánosmi v závislosti od ich kvalitatívneho zloženia nemôžu na dotknutom území vzniknúť žiadne zdravotné riziká.

V. Záverečné zhrnutie

Na základe informácií uvedených v tomto návrhu na zmenu činnosti možno konštatovať, že:

A. Hydromelioračný kanál Tebehát ev. č. 5 204 031 001 na území obcí Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove bol povolený podľa platných predpisov, z čoho vyplýva, že predmetná činnosť bola povolená a je realizovaná.

B. Zmena navrhovanej činnosti (rekonštrukcia hydromelioračného kanála a osadenie stavidla/stavidiel na zabezpečenie retencie vody) podľa kritérií uvedených v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (11. Poľnohospodárska a lesná výroba, položka číslo 3 „Vodohospodárske projekty pre poľnohospodárstvo vrátane melioračných zásahov“):

1. nedosahuje prahovú hodnotu ustanovenú v časti A (povinné hodnotenie od 500 ha);
2. nachádza sa v intervale ustanovenom v časti B (zisťovacie konanie od 10 do 500 ha).

Zmena navrhovanej činnosti podlieha zisťovaciemu konaniu podľa § 29 zákona č. 24/2006 Z. z.

C. Na navrhovanú zmenu činnosti sa nevzťahuje osobitný predpis o prevencii závažných priemyselných havárií[7] z dôvodu zohľadnenia cieľov prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania ich následkov na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok.

D. Podľa kritérií pre zisťovacie konanie ustanovených v prílohe č. 10 zákona č. 24/2006 Z. z. navrhovaná zmena činnosti:

I. Povaha a rozsah zmeny navrhovanej činnosti:

1. Rozsah zmeny navrhovanej činnosti:

   kanál Tebehát (ev. č. 5 204 031 001) na území obcí: Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove
   - dĺžka 8,330 km;
   - plocha ovplyvňovaného územia 60,0 ha.
2. Súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými):

   Nie je.
3. Požiadavky na vstupy:

   Nie sú.
4. Údaje o výstupoch:

   Zmena navrhovanej činnosti nebude:
   a) znečisťovať ovzdušie,
   b) vytvárať odpady,
   c) produkovať odpadové vody a ani iné odpady,
   d) spôsobovať hluk, vibrácie, žiarenie, teplo, zápach a iné negatívne vplyvy.
5. Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva:

   Nie sú.
6. Ovplyvňovanie pohody života:

   Nemá vplyv.

[7] § 1ods. 2 zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

7. Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia:

   Zmena navrhovanej činnosti neznečistí a ani neznehodnotí prostredia. Po rekonštrukcii kanálov možno predpokladať nekvantifikovateľné zlepšenie:

   a) plynulým a rýchlejším prúdením vody ako reakcie na zníženie odporu prostredia proti jej pohybu, čo sa prejaví:
      - zvýšením turbulencie prúdu a obsahu kyslíka vo vode;
      - zlepšením teplotného režimu a znížením prehrievania vody;
   b) podmienok na vzájomnú hydraulickú interakciu vody v kanáli s podpovrchovou vodou na priľahlých územiach;
   c) podmienok na vznik stabilnej biologickej rovnováhy;
   d) obmedzením podmienok na eutrofizáciu zmenou teplotných podmienok a priebežným odplavovaním látok, ktoré stimulujú nadmerný rast siníc, rias a vyšších rastlinných foriem;
   e) odstránením nánosov z hydromelioračných kanálov a ich uložením na vhodné miesta podľa platných predpisov sa preventívne zabráni možnostiam nepriaznivého ovplyvnenia kvality vody v územne príslušných útvaroch povrchovej a podzemnej vody.

8. Riziko nehôd:

   S realizáciou navrhovanej činnosti nie je spojené riziko nehôd vyplývajúce z použitých látok a technológií a tiež nehrozia žiadne ďalšie riziká.

II. Miesto vykonávania navrhovanej zmeny činnosti:

1. Súčasný stav využitia územia:

   Rekonštruovaný hydromelioračný kanál leží na poľnohospodársky využívanom území.

2. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnou plánovacou dokumentáciou:

   Rekonštrukcia hydromelioračného kanála je v súlade s platnou územnou plánovacou dokumentáciou.

3. Relatívny dostatok, kvalitu a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti:

   Zmena navrhovanej činnosti (rekonštrukcia hydromelioračného kanála a osadenie stavidla/stavidiel na zabezpečenie retencie vody) zlepší kvalitu poľnohospodárskej pôdy odvádzaním prebytočnej vody v mokrých obdobiach a dotovaním pôdnej vlahy v obdobiach sucha.

4. Únosnosť prírodného prostredia:

   Kanál Tebehát sa nachádza v oblasti chráneného vtáčieho územia Ostrovné Lúky. Časový harmonogram prác na zmene navrhovanej činnosti bude v celom rozsahu prispôsobený ustanoveniam vyhlášky č. 18/2008 Z. z. a tiež prípadným ďalším podmienkam, ktoré stanoví okresný úrad. Vzhľadom na to, že pri rekonštrukcii kanála budú vytvorené podmienky na akumuláciu vody v kanáli, vznikne možnosť pozitívne ovplyvňovať vodný režim ovplyvňovanej oblasti v suchých obdobiach podľa ekologických potrieb chráneného územia.

   Rekonštrukcia kanálov a predovšetkým vytvorenie možnosti na akumuláciu vody v kanáloch zlepší podmienky pre stabilnú biologickú rovnováhu tým, že v obdobiach nedostatku atmosférických zrážok, voda akumulovaná v kanáloch zabráni nežiaducemu poklesu hladiny vody na chránenom území a umožní nastavenie vodného režimu podľa potrieb miestnych ekosystémov.

III. Význam očakávaných vplyvov:

Zmena navrhovanej činnosti bude mať pozitívny vplyv na životné prostredia v dotknutom území.

VI. Prílohy

1. Predchádzajúce posudzovanie zmena navrhovanej činnosti:
   Navrhovaná činnosť doteraz nebola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
2. Mapy širších vzťahov
   Prehľadné mapy sú na konci tohto podnetu.
3. Výpis z katastra nehnuteľností
   Vzťah k pozemkom, na ktorých sa nachádza predmetný hydromelioračný kanál a oprávnenia navrhovateľa zmeny navrhovanej činnosti na stavebnú úpravu alebo zmenu časti hydromelioračnej stavby ustanovuje § 53a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov v znení čl. IV. 2. bodu zákona č. 262/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Predmetné ustanovenie zákona č. 364/2004 Z. z. nadobúda účinnosť dňom 01.12.2015.
4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti
   Rekonštrukciu bude vykonávať zhotoviteľ, ktorý bude vybraný podľa výsledkov verejného obstarávania. Dokumentáciu k zmene navrhovanej činnosti vyhotoví zhotoviteľ.

VII. Miesto a dátum spracovania

Bratislava
november 2015

VIII. Údaje o spracovateľovi oznámenia

Ing. Martin Bačík, PhD.
Hydromeliorácie, š. p.
Odbor špeciálnych vodohospodárskych činností
Vrakunská 29
825 63 Bratislava 211
Tel.: +421 2 402 58 291
Fax: +421 2 452 48 946
e-mail: bacik@hmsp.sk

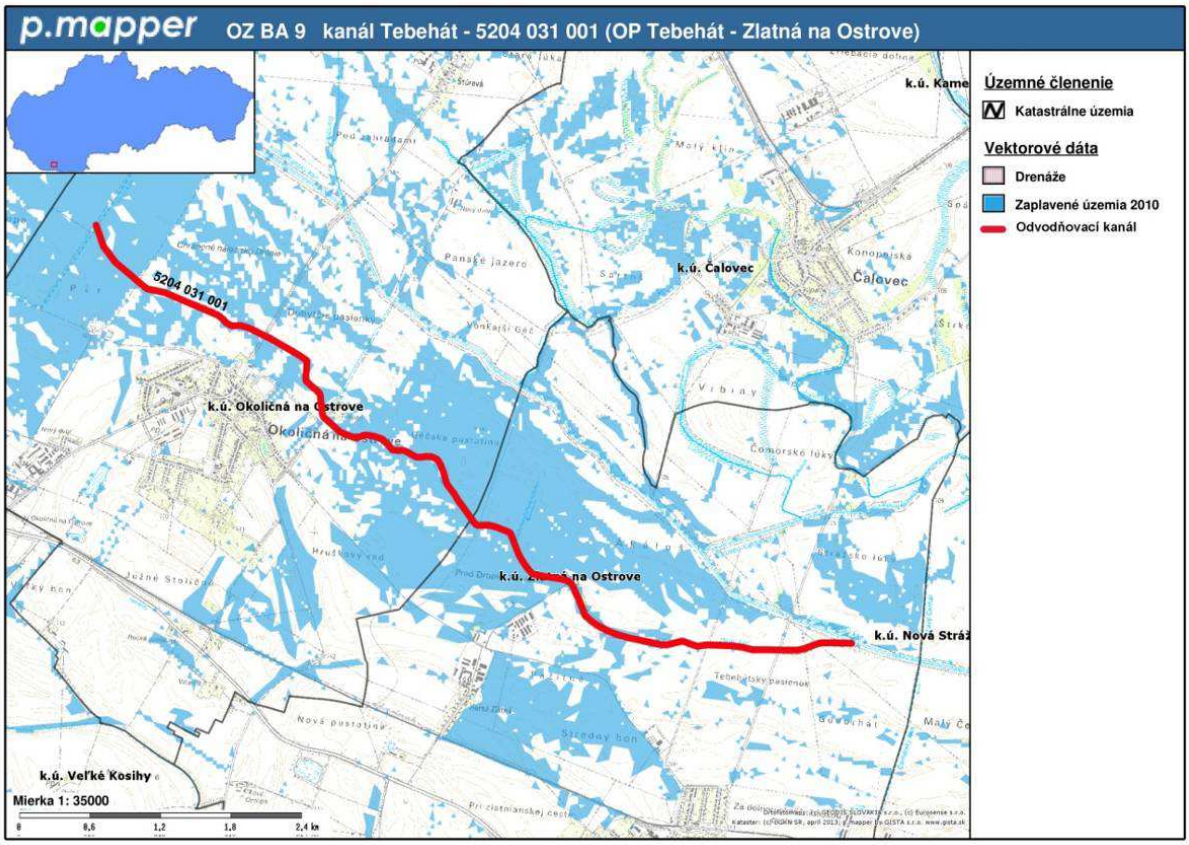
IX. Oprávnený zástupca navrhovateľa

Ing. Laura Nagyová
riaditeľka
Hydromeliorácie, š. p.
Vrakunská ulica č. 29
825 63 Bratislava 211
Tel.: +421 2 4342 2931
+421 2 4025 8212
Fax: +421 2 4524 8946
e-mail: info@hmsp.sk

X. Mapová a iná obrazová dokumentácia

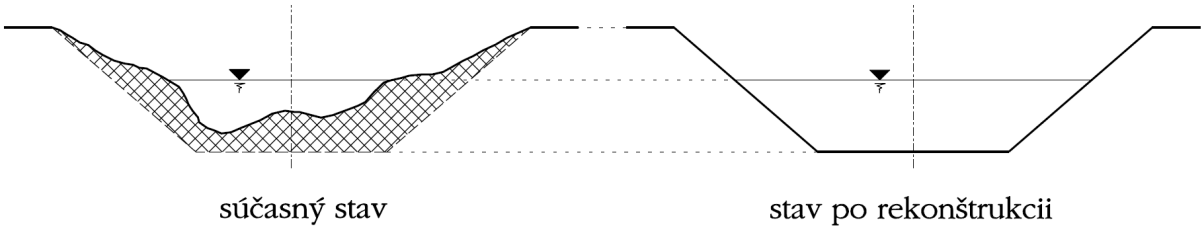
Obr. X.1. Prehľadná situácia kanála Tebehát (ev. č. 5 204 031 001) v obciach Zlatná na Ostrove a Okoličná na Ostrove

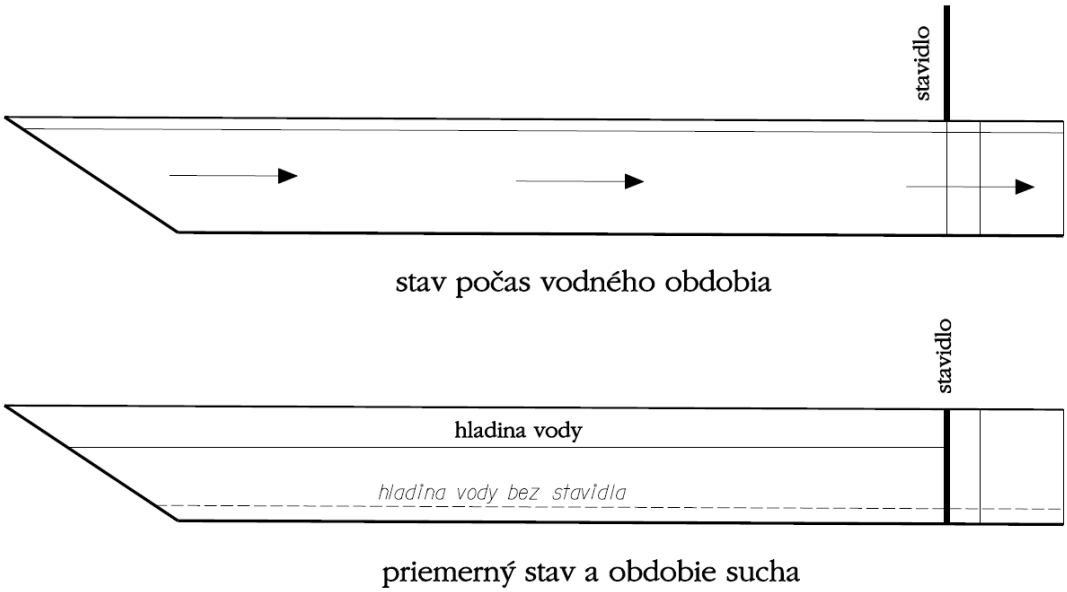
Obr. X.2. Kanál Tebehát (ev. č. 5 204 031 001)

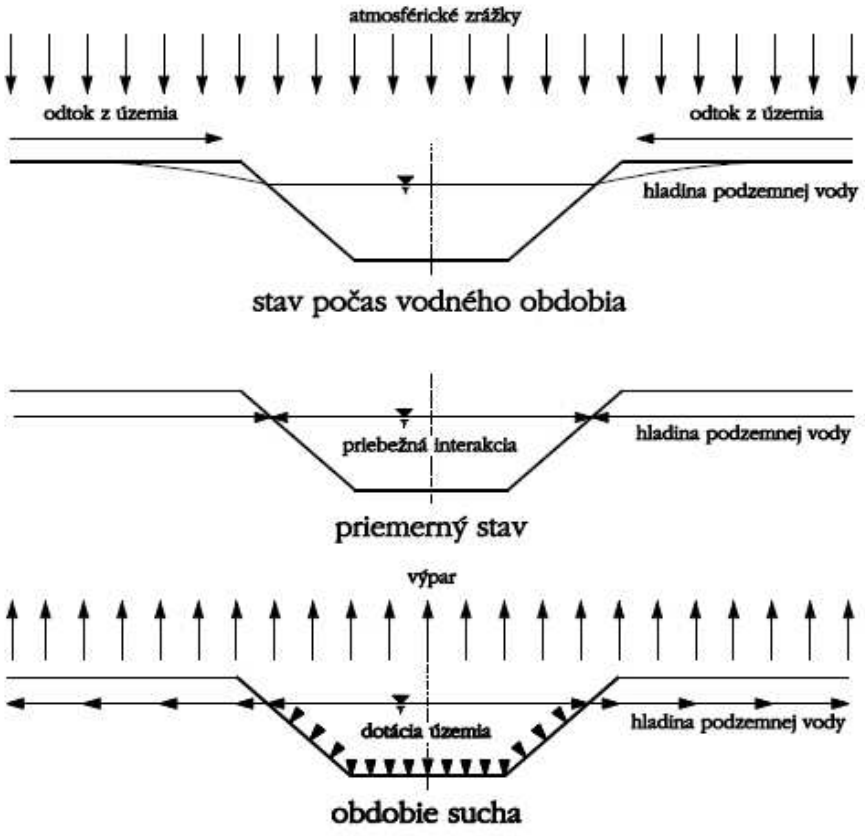
Obr. X.3. Kanál Tebehát (ev. č. 5 204 031 001)

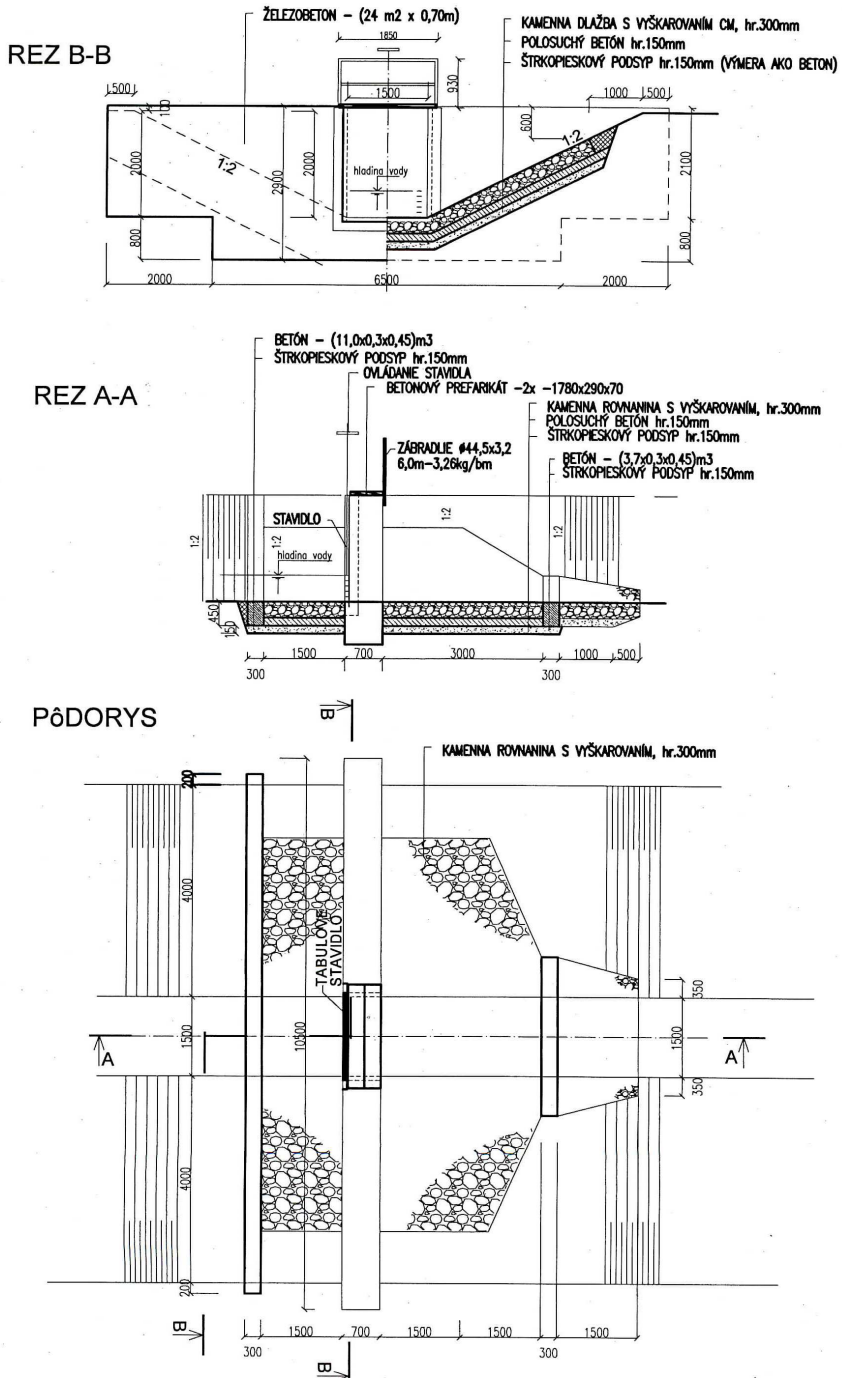
Obr. X.4. Schéma rekonštrukcie kanála

Obr. X.5. Schéma funkcie kanála počas vodného obdobia, priemerného stavu a obdobia sucha (pozdĺžny profil)

Obr. X.6. Schéma funkcie kanála počas vodného obdobia, priemerného stavu a obdobia sucha (priečny profil)

Obr. X.7. Tabuľové stavidlo (návrh)